

Förhandlingsbar identitet

En studie av indianerna i USA

Abstract

In this thesis I discuss and analyze different factors, and different circumstances, that influence identity negotiation among the north american indians. I do this mainly by using two models.

The first one is Druckmans three dimensions of identity; negotiating identity, durability of identity and spread of identity. Depending on how the identity fits in these dimensions one can see if, or how, they influence the negotiability.

My second model for analyzing is Reeds "fastening and unfastening identity", using this model I have tried to understand during what circumstances the identity is negotiable. The identity is more or less negotiable depending on where the indians live, who they are living with and also on their inheritance.

My results shows that the indian identity is changing and developing over time but the main characteristics still remains the same. I have noticed that Druckmans three dimensions all are important for the negotiability of identity, which was my purpose. Reeds ideas about fastening and unfastening identity complete Druckmans dimensions and therefore also my analysis.

Key words: Negotiating identity, american indians, USA, national identity, social position.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1. Syfte/problemformulering.....	1
1.2. Metod.....	2
1.2.1. Material.....	2
1.3. Teori.....	3
1.4. Begreppsförklaringar.....	4
2. Teoretiska utgångspunkter.....	6
2.1. Individuell och kollektiv identitet.....	6
2.2. Förhandlingar och identitet.....	7
2.3. Bunden och obunden identitet.....	9
2.4. Vem är indian?.....	10
2.4.1. Stammarnas definition på indiansk identitet.....	10
2.4.2. Federal definition på indiansk identitet.....	11
3. Tre dimensioner på indianernas identitet.....	13
3.1. Förhandlingsprocessen.....	13
3.2. Identitetens beständighet.....	15
3.3. Identitetens spridning.....	17
4. Att binda identiteter.....	20
4.1. Fullblodsindianer.....	20
4.2. Halvblodsindianer.....	21
5. Avslutning.....	23
5.1. Slutsatser och diskussion.....	23
5.2. Sammanfattning.....	26
5.3. Förslag till fortsatt forskning.....	27
5.4. Referenser.....	28

1. Inledning

Ända sedan de första kolonistörerna kom till Amerika på 1400- talet så har indianerna fått kämpa för att behålla sitt land. Marken som de lever på och av är en viktig del av identiteten:

”... his love for his homeland, which amounted to a mystical identification with it. This is difficult for the white man to understand. [...] The mountains and hills, that you see, are your backbone, and the gullies and the creeks, which are between the hills and the mountains, are your heart veins” (Debo 1995: 4).

När de tvingades lämna landet så lämnade de också kvar en del av sin identitet. I och med detta så sattes vissa regler för identitetsutformning upp och dessa blev en viktig del av alla de förhandlingar som ständigt pågår mellan staten och indianerna.

1.1. Syfte/problemformulering

Det är på många sätt var och hur indianerna bor som är den stora tvistefrågan mellan indianerna och den amerikanska regeringen idag. Eftersom indianernas identitet till stor del har sin grund i just detta så tycker jag att det är intressant att i denna uppsats undersöka huruvida identiteter är förhandlingsbara och vad det i så fall är som gör att de är det. Jag vill studera detta genom att titta på ett empiriskt exempel, indianernas identitet, och hur den har förändrats genom förhandlingar och kontakter med andra. För att kunna göra det så måste jag först klargöra vad som krävs för att man ska få kalla sig för indian, hur deras identitet är uppbyggd. Anledningen till att jag valt just detta exempel är att hela den indianska identiteten bygger på förhandlingar, dels inom de olika stammarna och dels mellan stammarna och staten. Detta är en form av konstruerad identitet och man måste ibland förhandla om att få bli en del av en stam och få kalla sig indian. Min frågeställning är:

Under vilka omständigheter är de amerikanska indianernas identitet förhandlingsbar?

Vilka faktorer påverkar huruvida de amerikanska indianernas identitet är förhandlingsbar?

Indianerna har, trots stort motstånd, lyckats med att hålla sig lite utanför det dominerande amerikanska samhället men man kan trots detta ana att mycket av de ursprungliga sederna och traditionerna förändrats eller försvunnit.

1.2. Metod

Jag ska göra en fallstudie av identiteters förhandlingsbarhet och fallet jag använder är de amerikanska indianernas identitet. En komplikation som ofta lyfts fram när det gäller fallstudier är att det utan jämförelser bli svårt att avgöra om teorin får stöd eller inte. Det är svårt att från en enda observation dra slutsatser om värdet på variablerna är högt eller lågt respektive lyckat eller misslyckat (Esaiasson *et al.* 2003: 120). Anledningen till att jag valt att göra en fallstudie är att jag tycker att det verkar intressant att gå in djupare i ett specifikt fall och se om teorierna är användbara på just detta. Jag vet emellertid inte om det går att dra några generella slutsatser utifrån min undersökning men jag tycker ändå att det är relevant att titta på huruvida de teorier som jag använder kan förklara enskilda fall.

Jag kommer att göra en teorikonsumerande studie där jag inriktar mig på ett specifikt fall (*ibid.* 2003: 40). Detta kommer jag att göra med hjälp av Druckmans tre dimensioner på identiteters förhandlingsbarhet, förhandlingsprocessen, identiteters beständighet och identiteters spridning. Jag kommer också att titta på huruvida Reeds teori om bundna och obundna identiteter kan bidra till min analys med flera perspektiv. Båda dessa teorier tror jag är relevanta för min analys därför att de ser på problematiken från olika perspektiv samtidigt som de förenas på vissa punkter. Jag kommer också att se på problemen från ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Både Druckman och Reed utgår, precis som socialkonstruktivismen, ifrån att identiteter är konstruerade och förändras i olika kontexter.

1.2.1. Material

Jag började med att läsa in mig lite på indianernas situation i USA och vilka rättigheter, skyldigheter och svårigheter som finns i deras förhållande med andra folkslag. En stor del av det som är skrivet om indianernas identitet, utveckling och rättigheter är influerat av författaren, antingen av indianerna själva som ofta känner sig orättvist behandlade eller av andra som anser att indianerna har tillräckligt många egna rättigheter och undantag i den amerikanska lagstiftningen. Detta material är, i många fall, inte särskilt objektiva och detta måste man hela tiden ha i åtanke när man analyserar. Det finns emellertid en del vetenskapliga analyser av ämnet som jag tror är relativt tillförlitliga och det är i ganska stor utsträckning dessa som jag har använt mig av.

Jag kommer i denna uppsats uteslutande att använda mig av tidigare forskning inom området exempelvis böcker och artiklar. Att använda sekundärkällor innebär att man måste vara noga med att tänka på vem som skrivit materialet och vilka

värden och intressen som finns i författandet. Författaren kan omedvetet vinkla saker, alla resonemang som förs har influenser av vad författarens ståndpunkter och bakgrund är. För att få bäst förståelse av hur indianernas situation ser ut så har jag valt material som är skrivet av författare med olika etniska bakgrunder.

1.3. Teori

Identitet är ett begrepp med många olika definitioner. Man måste skilja mellan kollektiv och individuell identitet, alla människor med sina individuella identiteter formar den kollektiva identiteten. Den kollektiva identiteten är inte fast och fixerad utan den är kontextbunden och mångdimensionell i sin karaktär (Pettersson 2003: 36f). Socialkonstruktivismen ser identitetsbildandet som en process som ständigt pågår och individen både formas av, och formar, verkligheten som han eller hon lever i (Kinnvall 2003: 12). Det viktiga med socialkonstruktivismen är att den utmanar tankarna om att identiteten är given från födseln, den utvecklas och förändras i tid och rum. Wendt försöker bygga en bro mellan rationalism och reflektivitet, han menar att de identiteter och intressen som rationalisterna tar för givet är egentligen konstruerade och formas alltså i vårt samspel med andra (Wendt i Smith 2001: 243f). Problemet med denna bro är att den passar rationalisterna ganska bra medan reflektivisterna tycker att Wendt använder för smala definitioner på orden identitet och intresse (Smith 2001: 246).

Nästa problem är hur jag ska förklara och undersöka om identiteter är förhandlingsbara. Jag kommer i huvudsak att använda mig av Daniel Druckmans tre dimensioner som enligt honom förklarar förhandlingsbar identitet, dessa är förhandlingsprocessen, identiteternas beständighet och identiteternas spridning. Druckman menar att genom att titta på just dessa faktorer så kan man bilda sig en uppfattning om hur en befolkningsgrupp eller en individ ställer sig i frågan om sin identitet. Förhandlingsprocessen är viktig för att det är en dynamisk process som påverkar och påverkas av identiteter, beständigheten handlar om hur lättföränderlig identiteten är, hur den påverkas av yttre krafter. Detta har betydelse för förhandlingsrepresentanternas flexibilitet. Spridningen hänvisar till hur stor del av ett lands befolkning som delar en och samma identitet, detta har visat sig ha betydelse för trovärdigheten i det framförhandlade resultatet, huruvida befolkningen är villig att lyssna på de beslut som fattas av förhandlingsrepresentanten och sedan implementera avtalen i hemlandet (2001: 281). Dessa tre dimensioner använder jag som ett ramverk för att titta på mitt empiriska fall, det finns säkert ytterligare faktorer som påverkar identiteter och deras förhandlingsbarhet men jag anser ändå att dessa tre är väldigt centrala och tänker därmed främst utgå från dem men samtidigt försöka komplettera dessa med några andra dimensioner.

Jag kommer också att använda mig av Gay Garland Reeds teorier om bunden och obunden identitet. Denna modell innebär att en människa kan förhandla om att få tillhöra en viss identitet. Identiteter kan enligt Reed vara bundna dels av lagar men också av självvalda faktorer, att en identitet är bunden innebär inte att den inte är förhandlingsbar och föränderlig. En obunden identitet uppkommer när

en person byter från en social kontext till en annan (Reed 2001: 329). Enligt Reed så är det möjligt att förhandla om alla sorters identiteter, oavsett om de är bundna eller obundna, även om det är svårare om det finns lagar och konversioner som fastställer identiteten. Om alla kan förhandla om sin identitet så kan den ju inte vara given från födseln och det borde betyda att det finns en koppling med socialkonstruktivismen eftersom det är en primär ståndpunkt i denna skola (Kinnvall 2003: 12).

Genom att försöka applicera dessa teorier på ett empiriskt material vill jag se hur stor förklaringsfaktor dessa dimensioner är för identiteters förhandlingsbarhet. Jag tror inte att man helt kan förklara förhandlingsbarhet med hjälp av dessa teorier men jag tror ändå att de faktorer som tas upp har stor betydelse. Jag kommer att förklara dessa dimensioner och teorier mer utförligt i senare avsnitt av uppsatsen.

1.4. Begreppsförklaringar

Indian

Indian är ett samlingsnamn på ursprungsbefolkningen i Amerika. Idén om att sätta in alla stammarna i en enda grupp var européernas, detta för att skilja sig själva från dem. Sanningen är att det finns mer än 550 olika indianstammar bara i USA, inklusive de 223 i Alaska (Bird 1999: 3). Själva föredrar de att bli kallade för de olika stamnamnen men för att göra det enklare så kommer jag ändå att använda mig av samlingsnamnet indian som alla känner till. Med detta begrepp menar jag således alla olika indianstammar i USA.

Identitet

Förenklat kan man säga att identitet handlar om tillhörighet och om en förståelse för vad som utmärker det egna jaget och gruppen, sig själv i relation till andra (Starkey *et al.* 1999: 66). För individen skapas frågor som ”vem är jag?” och ”vem är jag inte?”. Den kollektiva identiteten ställer på samma sätt frågor som ”vilka är vi?” och ”vilka är vi inte?” (Peterson 2003: 35). Olika tider och tillfällen kan ge olika svar på frågan ”vem är jag?” därför att identitet är relativ, framförhandlad och manipulerad. Identitet är föränderlig, den påverkas av inre och yttre krafter och bildar vem man är. Den är ständigt under förhandling och konstruktion (Reed 2001: 327f).

Identiteten är också kontextbunden vilket bland annat innebär att man känner av sin egen identitet mer när man är bland folk med annorlunda identitet (Peterson 2003: 37). Man kan se samma mönster när det gäller saker som kanske inte är så viktiga för ens identitet när man bor tillsammans med de man växte upp med men känns desto viktigare när man flyttar därifrån. Att man definierar sig själv på olika sätt beroende på kontexten kan kopplas till socialkonstruktivismen (Kinnvall 2003: 12). Det är viktigt att poängtera att alla indianstammar har sin egen speciella identitet, samtidigt har de också en gemensam identitet som ursprungsbefolkning. Jag kommer i denna uppsats framför allt att titta på de

gemensamma drag som finns hos de flesta stammar, detta för att förenkla undersökningen.

Förhandlingar

Om man definierar detta begrepp i en vid kontext så kan man säga att det är en process menad för att ena intressekonflikter eller människor med olika ståndpunkter (Pruitt 2001: 271). En annan definition av förhandlingar är att det är en process där man samtalar mellan minst två parter, allt från individer till stater (Avruch 2002: 39). Det finns olika typer av förhandlingar, dels ansikte mot ansikte men också diplomatiska förhandlingar där man blandar in en tredje part (Pruitt 2001: 272).

Jag kommer i denna uppsats att ägna mig åt väldigt speciella förhandlingar, de som handlar om att förhandla om identiteter. Dessa förhandlingar kan vara av olika typer och det är inte ens säkert att man är medveten om att man förhandlar utan det kanske bara ses som en naturlig utveckling.

Förhandlingsbar identitet

Det finns olika sätt att definiera förhandlingsbar identitet. Druckman menar att samspelet av värden och intressen i och runt om förhandlingar är ett sätt att förklara förhandlingsbar identitet (förhandlade identiteter). Den sammanhållning som finns i en grupp på grund av gemensamma värden eller ideologier influeras och influerar förhandlingsprocessen som pågår runtomkring (2001: 282)

En identitet kan vara förhandlingsbar på flera olika sätt. Det kan betyda att den är mottaglig för förändringar men också att det finns vissa kriterier för att få bli en del av en identitet vilket visar sig väldigt tydligt i fallet med indianerna.

2. Teoretiska utgångspunkter

2.1. Individuell och kollektiv identitet

Den individuella identitet som ofta påträffas hos indianer är delad. En individ kan tillhöra flera olika identiteter, exempelvis så kan man både vara indian, ungdom och amerikan. De amerikanska indianernas identitet är således mångfacetterad, detta innebär att en individ måste kunna förhandla med sig själv och mellan sina olika identiteter för att veta vem man är (Pruitt 2001: 271). Att få kalla sig, och känna sig, som en indian är en viktig del av identiteten men samtidigt inte allt. Många indianer tycker att det är viktigt att de får känna sig som en del i det amerikanska samhället, ha tillgång till utbildning och andra sociala aktiviteter som gör att de kan få uttryck för andra sidor av sin identitet (Vine 1991: 11).

Kollektiva identiteter är ofta starkast i små grupper eftersom de oftare har en stark samhörighet. Konflikter som uppkommer inom mindre grupper löses också oftast lättare eftersom förhandlingarna går smidigare om man kommer från samma kulturella bakgrund (Pruitt 2001: 270). Kollektiv identitet gör att man får en vi känsla mellan individer som identifierar sig själva inom samma sociala ramar (Mezram 2001: 145). Reservaten har länge varit, och är fortfarande, en viktig del av den kollektiva identiteten för indianerna. Livet här har emellertid förändrats mycket under de senaste 30 åren i och med att det, bland annat, har kommit elektricitet och moderna metoder för kommunikation, detta har inneburit en viss individualisering av indianfamiljen och deras samhällen och därmed också en förlust av personlig och kollektiv identitet. De kollektiva aktiviteterna som förr var en så viktig del av människornas liv har nu delvis ersatts med tv och andra elektroniska prylar (Vine 1991: 10). Ingen kultur och inget språk står stilla från förändring men trots pressen från omvärlden att anpassa sig till den vita befolkningens samhällsformer så kämpar många indianer för att kunna behålla sin identitet (Horse 2005: 65f). Kollektiva identiteter formas bland annat genom symboliska evenemang som skapar gruppkänsla, genom att man har ett etablerat led av förfäder, man vet var man härstammar ifrån eller att man känner sig orättvist behandlad gentemot en annan mer privilegierad grupp (Pruitt 2001: 270)

Socialkonstruktivismen kan hjälpa till att ge stöd åt den mångfacetterade identiteten hos indianer. Denna skola går emot tanken att kollektiv identitet grundas på särdrag som ras, nationalitet, religion eller kön, vilket delas av hela gruppen. Den menar i stället att eftersom identiteten är socialt konstruerad så kan en individ ha mer än en identitet (Kinnvall 2003: 12). Varje individs identitet är enligt konstruktivismen kontextbunden och det borde i förlängningen i så fall betyda att den kollektiva identiteten också är det. Omvälvningar och djupgående

förändringsprocessen kan emellertid förändra och förskjuta kollektiva identiteter (Peterson och Robertson 2003: 37).

2.2. Förhandlingar och identitet

Druckman använder sig av tre dimensioner för att närma sig begreppet identitet, jag kommer här nedan att presentera dessa en och en. Beroende på hur identiteten uttrycks så ska jag försöka att, med hjälp av dessa dimensioner, dra slutsatser om hur pass förhandlingsbar identiteten är.

Den första dimensionen handlar om att definiera förhandlingsbara identiteter, huruvida sociala identiteter påverkas av förhandlingsprocessen. Här diskuteras hur värden och intressen samverkar i en konflikt och i förhandlingar (Druckman 2001: 282).

Om parterna har olika värden tenderar konflikterna att eskalera och detta leder till ökade klyftor mellan grupperna, man måste hela tiden försöka förstå och ta hänsyn till den andre partens intressen och värden (Starkey *et al.* 1999: 114). När konfliktintensiteten ökar och alla försök att förhandla om fred misslyckas så ökar oroligheterna mellan parterna samtidigt som sammanhållningen inom den egna gruppen ökar. Forskning har visat att när värden och intressen är framträdande i förhandlingar är det mycket svårare att komma överens (Druckman 2001: 283). Interaktionen mellan värden och intressen är således väldigt viktig när man pratar om förhandlingsbara identiteter.

Distinktionen mellan att närma sig en förhandling med ett "settlement approach" eller ett "resolution approach" har betydelse för identiteten. I ett "settlement approach" så diskuteras inte frågor som rör värden, intressen och behov medan ett "resolution (eller problem solving) approach" innefattar även dessa svårare ämnen (Druckman 2001: 283). Huruvida dessa ämnen diskuteras kan bero på mer än bara vilket förhandlingssätt man väljer, det kan också ha att göra med vilken kulturell bakgrund man kommer ifrån. I vissa länder är det helt tabu att diskutera dessa ämnen medan det är helt naturligt i andra (Cohen 2002: 47f). Den största påverkan mellan identiteter och förhandlingar torde finnas i ett "resolution approach" där även känsliga frågor, som i många fall faktiskt har stor betydelse för identitetsutformning och förändring, diskuteras. Beständiga och spridna identiteter, som jag kommer att diskutera mer längre ner, gör det svårare att närma sig med ett "resolution approach" och därmed också komma fram till en lösning (Druckman 2001: 284).

Den andra dimensionen tar upp huruvida en identitet är beständig eller obeständig. Beständiga identiteter är svårare att förändra än obeständiga. Identiteter som har funnits länge tenderar att vara mer beständiga, exempel på sådana är ortodoxa religiösa grupper där det väldigt sällan förekommer några konverteringar (Druckman 2001: 284). Beständigheten kan bero dels på självvalda framförhandlade faktorer men också på starka traditioner och i vissa fall kan den också vara reglerad av lagar och konventioner (Reed 2001: 329). Den kan också vara social och politiskt konstruerad kring hegemoniska saker som blod, hudfärg och ras (Sturm 1998: 231). Detta motsätter sig emellertid

socialkonstruktivismen eftersom denna skola hävdar att kollektiv identitet inte enbart är byggd kring faktorer som delas av hela gruppen (Kinnvall 2003: 12).

I förhandlingar med grupper av beständig identitet så undviker förhandlaren att fatta egna beslut om det är möjligt, förhandlingsrepresentanten vill alltid konsultera andra innan beslut fattas, detta för att alltid ha någon annan att skylla på. Därför blir processen med dessa grupper ofta oflexibel men samtidigt tenderar utförandet att bli mer trovärdigt. De som representerar en obeständig identitet har mycket lättare att sälja sina argument och ändra sina ståndpunkter allt eftersom tiden går vilket gör att de kan vara svårare att lita på men lättare att förhandla med (Druckman 2001: 284). Detta kan emellertid sägas bero på fler saker än bara identiteten, personliga förutsättningar och kulturella traditioner spelar också in. Stora beslut måste i de flesta demokratier diskuteras med folket runtomkring först.

Den tredje dimensionen rör spridning av identiteter, med detta menas hur stor del av en befolkning som har samma identitet. Detta kan räknas i siffror eller bedömas genom att titta på hur framträdande en grupp är i sina aktiviteter (Druckman 2001: 286). En specifik grupps identitet kan, bland annat, uttryckas genom att man pratar samma språk eller bor på samma ställe, det kan också vara människor med viss utbildning eller i samma socialgrupp (Lieber 2004: 312f).

Skillnaden mellan identiteters spridning och förankring hos olika befolkningar beror exempelvis på huruvida landet i fråga är en demokrati eller en auktoritär stat. I demokratier är identiteten oftast framförhandlad medan den i auktoritära stater kan vara påtvingad. En påtvingad identitet kan lättare leda till inbördeskrig eller andra oenigheter inom landet, detta gäller speciellt om landet, exempelvis, är dåligt industrialiserat eller korrupt (Druckman 2001: 287). En påtvingad identitet kan också få motsatt effekt om den påtvingade identiteten är sådan att den ger sammanhållning i en grupp eller om det finns en respekt för ledaren som gör att folket inte vågar göra uppror.

Det finns framför allt tre faktorer vad gäller spridning av identiteter som bidrar till förhandlingsteorin. Den första är att om en identitet har stor spridning så bidrar detta till ett större stöd för förhandlingsrepresentanterna, speciellt i internationella forum. Den andra rör inrikespolitiken, en mindre utbredd identitet kan öka antalet förhandlingar inom landet vilket i sin tur gör att det blir sämre fokus på det internationella. De internationella representanterna har i dessa situationer ofta ett lågt stöd hos befolkningen. En tredje faktor rör representationen i globala forum. Identiteter som har stor spridning och är beständiga kan här bli problematiska, de är enligt Druckman ofta påtvingade. Dessa identiteter kan ställa sig emot den globala identitet som förhandlingsrepresentanter i många fall måste ha om förhandlingar överhuvudtaget ska vara möjliga (Druckman 2001: 287). Detta under förutsättning att det existerar en global gemensam kultur hos diplomater som gör att dessa kan frånga sin nationella kultur och den förhandlingsstil som förknippas med denna och istället inta en roll som professionella förhandlare (Lang 1993: 39f)

Kollektiv identitet bidrar till kollektivt handlande. Obeständig identitet hos invånarna gör dessa mer formbara och mottagliga för manipulationer av eliter i samhället och de ändrar också lättare sin ståndpunkt, i många fall är denna identitet dock påtvingad och således har befolkningen inte själva valt den och

många är därför inte heller nöjda med den. Detta gör att det inte är så svårt att få dessa människor att skapa en ny identitet, det gäller såväl i konflikter som i förhandlingar (Druckman 2001: 285). Framförhandlade identiteter, och andra sidan, kan vara mer individuella och har därför bara en liten spridning i befolkningen, de kan emellertid vara mer beständiga. Om identiteten har liten spridning och det finns många mindre grupper som inte kan komma överens kan detta vara en ökad orosfaktor. Under dessa förutsättningar bidrar mindre utbredda identiteter till att konflikter som förhandlas kan trappas upp (Druckman 2001: 287).

2.3. Bunden och obunden identitet

En annan intressant och högst relevant modell för analys av förhandlingsbara identiteter presenteras i artikel "Fastening and Unfastening Identities: negotiating identity in Hawaii" av Gay Garland Reed. Precis som alla modeller har den sina brister men som ett heuristiskt verktyg fungerar den bra. Reed menar att vi alltid placerar folk i identitetskategorier, medvetet eller omedvetet (2001: 327). Det verkar ofta som att de normer och identiteter som är dominerande i det amerikanska samhället är de "normala" vilket gör det svårt för indianer att platsa i systemet. Många indianer tycker dock inte att det amerikanska systemet är något att eftersträva utan anser att deras traditionella levnadssätt är ett bättre val (Lassiter 1999: 70).

Bunden identitet innebär att individer vill tillhöra en viss identitet och kan därmed göra anspråk på och förhandla om att tillhöra denna, att vara insider i motsats till outsider. Det kan också innebära att identiteten är bunden av lagar och konventioner. Identiteten är bunden av de kategorier som vi skapar och av hur ofta vi ger vika inför dessa och placerar in andra i dem (Reed 2001: 329). Man kan binda någons identitet till en viss kategori bland annat genom att titta på utseende men också genom att titta på personens kulturella bakgrund. Dessa sätt att mäta är emellertid ganska snäva och det finns många individer som kommer i kläm i detta system genom att vara tvungna att välja att tillhöra endast en kategori (Sturm 1998: 230). Genom att sätta folk i olika kategorier mot deras vilja skapar man en ofrivilligt bunden identitet. Dessa kategorier öppnar upp för en diskussion om huruvida det är möjligt att förhandla om identitetskategorier och hur lätt det är att placera individer i smala fack.

En obunden identitet kan uppkomma på många sätt och kan uppfattas som konstruktiv och destruktiv från individens synsätt. En obunden identitet uppkommer när en individ byter från en social kontext till en annan där normer och regler för medlemskap är annorlunda (Reed 2001: 328f).

Man kan också titta på huruvida bunden och obunden identitet förekommer samtidigt och vad det är som bestämmer vilken av en persons identitet som blir bunden och vilken som blir obunden. En person kan tillhöra två kategorier men välja, eller tvingas, att framhäva den ena och gömma den andra.

Teorin om bunden och obunden identitet skapar några problem, man kan placera folk i fack som kan tyckas omöjliga att ta sig ur men om alla identiteter

ska kunna vara förhandlingsbara så måste man kunna ta sig ur alla olika fack. Frågan är om det finns fack som man inte kan ta sig ur? Identiteten är då ofrivilligt bunden, men att en identitet är bunden ska ju inte det betyda att den inte kan vara förhandlingsbar. Kanske finns det tillfällen då den inte är förhandlingsbar?

Reed, liksom Druckman, utgår från en kollektiv identitet som kan förändras. De följer således den socialkonstruktivistiska skolan om att identitet inte är medfött, båda menar också att identiteter är kontextbundna.

2.4. Vem är indian?

Frågan om identitet är, som sagt, viktig för indianer. Vem som får tillhöra stammen och vem som står utanför är inte alltid så lätt att avgöra och det finns flera olika sätt som detta kan avgöras på. Det finns dels lagar som stiftats av stammarna själva men också lagar som har stiftats av staten (Weaver 2001: 246). Indianerna måste förhandla fram en legitim identitet för att kunna ta del av det politiska och kulturella livet och det är viktigt för många att inte ställas utanför reservatens gemenskap.

“‘Indianness’ emerges out of complex negotiations that occur within the context of specifiable legal definitions of identity” (Garrouette 2001: 234).

Även om både stammar och federal regering har sina legala definitioner på vem som är indian så finns det alltid en annan mer mänsklig faktor som är viktig. Huruvida en människa känner sig som en indian eller inte. Det finns många barn med indianskt påbrå som lever och går i skolan i det vanliga amerikanska samhället, dessa barn kanske inte är uppfostrade som indianer men de blir ändå retade i skolan för sitt annorlunda ursprung och detta får dem att känna sig mer som indianer. Detta kan leda till utanförskap både från indianerna och från det amerikanska samhället (Horse 2005: 61f).

2.4.1. Stammarnas definition på indiansk identitet

Det finns ett stort antal regler som definierar de amerikanska indianernas identitet och de är skrivna och använda av olika aktörer för olika syften. Varje stam sätter sina egna regler för medborgarskap och sin egen definition på identitet. De vanligaste kraven som ställs är att personen i fråga ska ha blodsband till stammen, detta sätt att mäta används av cirka 2/3 av indianstammarna. Det vanligaste minimikravet är att 1/4 ska vara oblandat indianblod från en och samma stam. Vissa stammar har ytterligare krav, exempelvis att blodsband skall finnas med en viss förälder, huruvida det är mamma eller pappa varierar. Fullblodsindianer är emellertid de ända som anses som riktiga indianer (Garrouette 2001: 224). Att indianblodet inte får vara uppblandat kan skapa vissa problem. Ett exempel på detta är att om ett barn har 1/2 blod från en vit förälder och 1/2 blod från en fullblodsindian så har hon rätt att kalla sig indian, om däremot indianblodet är

uppblandat med 1/8 Sisseton Dakota, 1/8 Cheyenne, 1/8 Assiniboine och 1/8 Sicangu Lakota, så får barnet inte medborgarskap någonstans eftersom alla dessa stammar kräver minst 1/4 blod från just den stammen. Detta trots att barnet faktiskt är 1/2 indian precis som det första barnet (*ibid.* 2001: 231).

Det finns emellertid höjda röster mot denna metod att mäta. Det var regeringen som introducerade detta sätt att tänka hos indianerna och det var mest för deras egen vinning (Horse 2005: 64).

Det finns dock de stammar som inte tillämpar detta sätt att mäta och bevilja medborgarskap, istället menar man att personen måste ha en förälder som är medlem i stammen eller att man tar del i stammens levnadssätt. Andra kräver att man blir invald av stammens regering. I och med att det under åren har funnits så många olika sätt att mäta så finns det många halvblodsindianer som inte längre orkar engagera sig för att försöka få medlemskap i sin stam, detta gäller framför allt de som ha afroamerikanskt blod i sina gener. Dessa har nämligen, under långa perioder, behandlats som lägre stående av fullblodsindianerna och uteslutits ur reservaten och indianernas samhällen (Sturm 1998: 239).

Stammarna har således makten att själva sätta sina regler för medborgarskap. Detta medborgarskap är viktigt eftersom de ger personen rätt att rösta i valen samt ta del av det politiska och kulturella livet, men det viktigast är att det ger rätt att bo i reservatet och att ärva och äga land. Om man misslyckas med att förhandla fram en indiansk identitet i den juridiska definitionen kan detta få långtgående konsekvenser, ett exempel är att detta kan tvinga vissa familjemedlemmar att lämna reservatet medan andra får stanna (Garrouette 2001: 226).

2.4.2. Federal definition på indiansk identitet

Även om stammarna har sina egna juridiska definitioner för att bestämma medborgarskap så har den federala regeringen sina egna skäl att skilja indianer från icke-indianer och för att kunna göra detta så har de sina egna definitioner. Problemet uppkom när man insåg att den amerikanska konstitutionen refererar till indianer två gånger utan att definiera vad som menas med "indianer". På grund av detta har kongressen fått göra sin egen definition på ad hoc basis (Garrouette 2001: 27). De flesta federala definitioner bygger, precis som stammarnas, på blodsband. Oftast skall man ha 1/4 stamblood men ibland krävs det så mycket som 1/2. Ibland accepteras de regler och definitioner som stammarna sätter upp till fullo, ibland inte. Ibland krävs det att man lever i reservat för att få kalla sig indian, ibland inte. Många lagar specificerar inte något om indianernas identitet så det måste avgöras i varje enskilt fall (*ibid.* 2001: 227f). De stora variationerna i definitionerna gör att vissa som anses vara indianer med stammarnas definition är det inte med en federal definition, även det motsatta förekommer.

Det finns exempel på situationer där staten har varit i tvister med indianer som inte fått medborgarskap enligt stammarna men de tycker sig ha rätt till det enligt den federala definitionen. I dessa fall tar således regeringen strid mot stammarnas hårda regler men även mot den rasistiska stämningen som finns inom vissa

stammar. Även här gäller det framför allt de ättlingar till de afroamerikaner som hölls som slavar av indianer (Sturm 1998).

Det finns ett antal kontexter där den federala definitionen på identitet spelar roll. Indianernas position i samhället är resultatet av många 100 års förhandlingar mellan stammar och regering. Regeringen försökte, med hjälp av svåruppnåeliga definitioner, att utesluta stora delar av indianerna ur sina register, detta för att slippa betala de pengar som staten, enligt tidigare avtal, var skyldiga indianerna för de olika markområden som de lagt beslag på runtom i USA (*ibid.* 1998: 139f). De regler som sattes upp om olika raser är nära besläktade med de politiska mål som fanns i det amerikanska samhället. Man använde blodsbanden för att avgöra var samhällets skyldigheter mot indianerna slutade. Avtalen som finns med regeringen inkluderar också användning av vissa områden för bland annat jakt och fiske. Indianerna är också befriade från viss beskattning samt tillåtna att inneha exempelvis örnfjädrar och vissa substanser som används vid andliga ceremonier (Garrouette 2001: 225f). Att förlora sitt medborgarskap, enligt federala definitionen, kan således få långtgående konsekvenser.

3. Tre dimensioner på indianernas

identitet

I detta kapitel ska jag titta lite närmare på hur man kan applicera Druckmans tre dimensioner om förhandlingsbar identitet, förhandlingsprocessen, identitetens beständighet och identitetens spridning på indianerna i USA. Jag ska granska dessa dimensioner i tur och ordning för att se om dem har betydelse för indianernas identitets förhandlingsbarhet.

3.1. Förhandlingsprocessen

Förhandlingar om identitet är en dynamisk process i vilken förhandlingarna påverkar identiteten samtidigt som identiteten påverkar förhandlingarna (Druckman 2001: 281). Det har pågått förhandlingar mellan den amerikanska regeringen och de olika indianstammarna i flera hundra år, mer eller mindre sedan de första européerna kom i slutet av 1400 talet. Indianerna har sina egna regeringar och stammarna klassas som suveräna stater, således förhandlar de med den amerikanska regeringen under samma premisser som andra suveräna stater (Horse 2005: 63). De allra flesta förhandlingar mellan dessa parter handlar om uppdelning av, och rättigheter till att utnyttja, land, land är en viktig del av indianernas identitet eftersom de i ganska hög grad identifierar sig med det land de bor på och lever av, de anser att man ska leva i harmoni med naturen (Debo 1995: 3). Detta är således känsliga frågor som är svåra att diskutera för indianerna, det ligger mycket stolthet i det. I många fall har det inte ens varit mycket till förhandlingar utan de vita har tagit marken och drivit iväg de som bodde där av olika anledningar. Det har under alla tider förekommit att avtal slutits med indianerna om olika saker för att sedan brytas av staten när det inte längre fanns något att hämta för dem. Ett bra exempel på detta är ”the Indian Removal Act” som var ett avtal som gick ut på att få alla indianer att flytta västerut. Om indianerna gick med på detta så skulle deras nya hem skyddas av statens militär och ingen skulle tvinga dem från sina hem igen, så blev inte dock fallet eftersom regeringen snart ville åt mer mark och återigen tvingade bort indianerna från sitt land (Sturm 1998: 35, Debo 1995: 173). Detta har gjort att förtroendet för den amerikanska regeringen har varit nästan obefintligt under vissa perioder vilket har påverkat indianerna i alla deras relationer med amerikaner.

Indianerna har haft upp och nedgångar i sina relationer med regeringen. Hur förhållandet är beror mycket på vilken president som sitter och hur han ställer sig till indianfrågan. På tidigt 1900 tal var indianerna inte så populära och de tvingades leva under hemska förhållanden på reservaten. Detta ändrades emellertid på 30-talet då indianpolitik blev viktigare, de fick religionsfrihet och på 40-talet fick de också självstyre. Andra världskriget hade sämre effekter, efter

kriget ville man bland annat utvidga jordbruket och då behövde man såklart indianernas land (Debo 1995: 339ff). På 60-talet erbjöds återigen bättre möjligheter, John F Kennedy var en president som ville värna om de olika kulturer som finns i USA, han sa i ett av sina tal:

”Cultural differences are not a national burden, they are a national resource – the American vision of itself is of a nation of citizens determining their own destiny; of cultural differences flourishing in an atmosphere of mutual respect” (Debo 1995: 415).

Många uppfattar identiteter som tävlande mot varandra, att två olika identiteter inte kan enas. Detta kan göra att det uppkommer vi mot dem scenarion (Starkey *et al.* 1999: 66), vilket kan bli ett problem eftersom indianernas identitet är så olik den som dominerar i det amerikanska samhället. Parterna har således väldigt olika värden och intressen i förhandlingar. Det har tagits väldigt lite hänsyn till indianernas behov och många gånger har man struntat i att försöka förhandla med indianerna utan bara tagit det man ville ha (Debo 1995: 101f), detta tillsammans med olika värdegrunder kan ha gjort att konflikterna har trappats upp (Druckman 2001: 283). När förhandlingar har ägt rum så verkar det ändå som om att de tycks rymma värde- och intressekonflikter vilket betyder att man närmar sig en stor del av förhandlingarna med ett ”resolution approach”, dock inte sagt att det alltid har varit, och är, så. Man får emellertid inte glömma att indianerna i många fall varit en svagare part och därmed också varit tvungna att ge efter för den andra sidans krav vilket också har påverkat dem negativt, deras stolthet har gått förlorad (Debo 1995: 7). Det kan också vara så att det är svårare att förhandla med indianstammar än med andra suveräna stater eftersom de inte har samma globala förhandlingsstil som man ibland kan se hos diplomater som representerar stater (Lang 1993: 39). Inom alla grupper finns det människor som är mer extrema i sin framtoning. Detta är människor vars identitet inte passar in i den allmänna opinionen. Extremister finns både på regeringens sida, såväl som hos indianerna, och försvarar på många sätt förhandlingsarbetet mellan parterna. Det är en viktig del av ledarnas roll att få extremister att ansluta sig till en mittenlösning, först då kan ett avtal uppkomma (Druckman 2001: 282).

Vem är det som har rätt att förhandla om en legal identitet och vem har det inte? Fullblodsindianer har fler rättigheter än halvblodsindianer enligt indianernas egna lagar och traditioner (Garrouette 2001: 230).

“There is . . . [a] principle about which the whites and the Indians are in agreement. . . . [P]eople with more Indian blood . . . also have more rights to inherit what their ancestors, the former Indians, have left behind. In addition, full blood Indians are more authentic than half-breeds. By being pure, they have more right to respect. They are, in all aspects of their being, more integral” (Garrouette 2001: 230).

Självuppfattning är en viktig del av identiteten. Det är till viss del ens eget val att ha en indiansk identitet även om valet är begränsat. Valet kan exempelvis begränsas av sociala, ekonomiska och politiska faktorer, om det till exempel råder ett klimat fyllt med diskriminering kan folk frånsäga sig sin indianska identitet

och om det, tvärt om, är lite moderiktigt så framhäver man densamma (Weaver 2001: 246). Det är i alla fall ingen som tvingar någon att ha en indiansk identitet om de inte vill det. Man kan tydligt se att förhandlingarna har påverkat identiteten, det har förekommit mycket ilska mot den amerikanska regeringen i och med att avtal har slutits och sedan brutits och detta har påverkat indianernas identitet och gjort dem mer inneslutna och gett dem större gruppkänsla. Samtidigt kan man hela tiden se att identiteten, i form av värden och intressen, sätter sina spår på förhandlingarna.

3.2. Identitetens beständighet

Det är självklart inte samma sak att var indian idag som för tre hundra år sedan eller ens för 30 år sedan. Alla kulturer och språk förändras om än på olika sätt och utav olika anledningar (Horse 2005: 65). Historiskt sett så har alltid indianerna vetat vilka de varit och haft en säker identitet och även idag så fortsätter många att spåra identiteten tillbaka till arv och historia. Regeringens försök att med legala definitioner kategorisera dem har gjort att det uppkommit problem. Hur de själva definierar sig är ofta inte likadant som de definieras av andra (Weaver 2001: 247). Det har alltid varit icke-indianer som har definierat indianernas identitet vilket såklart har inneburit vissa problem, de stereotyper som bildats av indianer på grund av detta lever på många sätt kvar än idag, bland annat i filmer och böcker. Indianerna målas upp som harmoniska naturmänniskor men också som historiska artefakter, de får inte alls den uppmärksamhet som de borde.

Indianernas identitet är mycket gammal även om deras medvetenhet om sin identitet inte föddes förrän den vita mannen kom och ifrågasatte den (Pruitt 2001: 273). Druckman menar att de identiteter som funnits länge tenderar att var mer beständiga (2001: 284), beständigheten kan, bland annat, bero på starka traditioner vilka det finns gott om inom den indianska kulturen. De kulturella skillnaderna som finns mellan de vitas samhälle och indianerna har i vissa fall gjort att stammarna har gått tillbaka till sina äldsta traditioner för att kunna ta avstånd från de samhällsnormer som tvingats på dem från utomstående. De blir i och med detta också mer inneslutna (Horse 2005: 67). Många indianer vägrade från början att bli amerikanska medborgare, detta för att inte bryta ner sin egen identitet, 1924 genomfördes emellertid en reform som gjorde att alla som inte redan var det automatiskt blev det (Debo 1995: 335).

Hela min diskussion om beständighet grundar sig på kollektiva identiteter som kan förändras i olika kontexter, om än vissa lättare än andra. Jag fokuserar på hela gruppen och dess identitet istället för att gå in och titta på särskilda individer, detta för att den kollektiva identiteten är uppbyggd av olika individuella identiteter så det borde ge en mer rättvisande bild (Pruitt 2001: 270). Språket är centralt för den kulturella identiteten (Cohen 2002: 13). De indianer som pratar stammens språk har ofta en mer framträdande identitet och större gruppkänsla och gemenskap (Lieber 2004: 312), under vissa tider i historien så har indianerna förbjudits att prata sitt eget språk och många sattes på internat för att detta skulle kunna uppnås (Debo 1995: 287). Allt det här gör att det finns en stark gruppkänsla

inom de små grupperna vilket i sin tur gör att identiteten blir beständig. Trots detta finns det fortfarande en hel del orosmoment, förhandlingar mellan och inom de olika identitetsgrupperna pågår ständigt.

“Some day we’re all going to be like white people,” my grandmother said in 1950. She noticed that the young people chose not to speak our native Kiowa language. She commented on the change in our diet from traditional foods to prepackaged goods. Popular American culture became dominant in daily life. More Kiowas were intermarrying with whites and into other tribes. Fifty-four years later I look around and think we may not be white people but indeed we are more like them. We emulate their ways. We are educated in their schooling system. We can speak and write like them. We have adopted their form of government. We perform their dance and music. We hold jobs and make mortgage and car payments. We are consumers. We enjoy the comforts of modern life. We attend mainstream universities. In many ways we have assimilated into the dominant culture. On the surface it seems we are indeed like them (Horse 2005: 61).

Det här är ett tydligt exempel på vad som sedan länge håller på att hända med indianerna på många håll och det började redan under kolonialismen. Kolonialismen påverkade identiteten på många sätt, vissa anser att anpassningen till de vitas system är för att kunna överleva medan andra menar att det är en naturlig förändring som måste ske förr eller senare (Horse 2005: 63f). Att indianerna tvingats lyda de vita har skadat deras själ och det påverkar dem än idag (Debo 1995: 287). Det har också förekommit mycket missionärsverksamhet hos indianerna för att få dem att gå över till kristendomen. Ett sätt att göra detta var att ta indianbarn från reservaten och placera dem hos vita, kristna fosterfamiljer, 25-30 % av alla indianbarn bortadopterades innan det kom ett förbud mot detta, ”the Indian Child Welfare Act”, så sent som 1978 (Garrouette 2001: 228f, Debo 1995: 40f).

En identitets beständighet kan bero på självvalda, framförhandlade faktorer exempelvis mätningen av identitet i blodsband. Många menar att det är opassande att mäta någons identitet på detta sätt eftersom att vara indian kan betyda olika saker för olika människor. Att mätning av identitet sker som det gör har gjort att indianerna till 75 % gifter sig med någon inom gruppen, vilket är en extremt hög siffra (Weaver 2001: 248). Det finns således en stor rädsla för att förlora sin identitet, det som kan bevaras måste bevaras för att inte integreras för mycket i det amerikanska samhället (Horse 2005: 66). Det är emellertid långt ifrån alla som är välkomna in i indianernas samhälle, det finns vissa indianstammar som slåss för att utesluta andra så de inte får ha kalla sig indianer eller ha en sådan identitet. De som är av mixad identitet är, som sagt, inte heller lika välkomna (Weaver 2001: 249). Det finns många olika indianstammar vars identitet inte är identisk, det finns emellertid en gemensam nämnare och det är att alla är en del av ursprungsbefolkningen och denna vetskap håller de flesta av dem samman. De kämpar i mångt och mycket mot samma mål och vill bevara sin identitet.

På 1700 och 1800- talet så ärvde man ofta sitt ledarskap i indianstammen, dock endast om man visade sig värdig detta. Politiskt ledarskap grundades oftare på psykologiska faktorer än institutionella (Bernard 1928: 297). Numera utses en

stamregering som fattar alla stora beslut inom stammen. I förhandlingssituationer spelar en beständig eller obeständig identitet stor roll, förhandlingar med folk av beständig identitet kan vara oflexibla men mer trovärdiga. En beständig identitet ändras inte så lätt även om omständigheterna runtomkring förändras (Druckman 2001: 284). Det är svårt att avgöra vilken grupp som indianerna ska placeras i, om det överhuvudtaget går att placera dem i en grupp. Deras identitet har genomgått stora förändringar men samtidigt har kärnan i den hela tiden överlevt förändringarna.

“we were a strong people, we still are. We have beliefs that have guided us. And as much as people, non-Indians, have tried to exterminate us, they’ve tried in many ways, we are still here” (Lone- Knapp 2000: 638).

Trots alla orättvisor som förbud mot utövning av ritualer och bortadoptering av deras barn så verkar det som om mycket av identiteten lever kvar. Regeringen har vid olika tillfällen försökt att hjälpa indianerna att bevara sina traditioner och detta har lett till en del inskränkningar i de amerikanska lagarna (Garrouette 2001: 229), men det kommer hela tiden nya utmaningar som indianerna måste ta itu med. Huruvida detta kommer att sluta med en anpassning till de vita eller en tydligare indiansk identitet vet vi inte, det finns tecken på båda delarna.

3.3. Identitetens spridning

När de första kolonisatörerna kom till Nordamerika var kontinenten befolkad av väldigt många olika indianstammar. För att få plats med alla de nya bosättarna som ständigt kom så tvingades alla indianer att flytta västerut. Det var en del av grunden till att många krig utkämpades mellan indianer och vita och krigen slutade med att alla indianer tvingades att bo i reservat, dessa reservat splittrades emellertid flera gånger ytterligare när nya bosättare kom eller när denna mark skulle utnyttjas till annat (Debo 1995: 349f).

Den utveckling som vi kan följa i indianernas historia säger en del om hur stark deras identitet är. Trots alla svårigheter så har den ändå överlevt alla stora förändringar. Det är emellertid missvisande att anta att alla indianer upplever sin identitet likadant bara för att de föds i liknande samhällen, indianerna har ofta en unik syn på sin stamidentitet (Weaver 2001: 243f). Det finns också klara skillnader på indianer som bor i reservat och de som bor i storstäderna. De som bor i storstäder har oftare en identitet som varierar i olika situationer medan de som bor i reservat eller delstater med mycket indianer är mer traditionella i sin identitet (Lieber 2004: 313f). Mycket pekar på att när indianerna lämnar reservaten och andra småsamhällen för ett liv i staden så påverkas identiteten på ett av stammarna sett, negativt sätt. Anpassningen till storstadslivet gör att man kan glömma sitt ursprung. Indianer, likasom vita, med högre inkomster och längre utbildning tenderar i större utsträckning att ha en identitet som endast är symbolisk. Bland indianer som inte bor i reservat finns det således ingen stark spridning av identiteten. De flesta har mest en symbolisk identitet som inte påverkar det dagliga livet (Lieber 2004: 318).

Vi vet att identiteten måste förhandlas för att kunna existera, det ingår i en naturlig utveckling och förändring. Indianernas identitet förknippas ofta med deras traditioner, hemland och historia. Denna gemensamma gruppidentitet är viktig om man inte vill stå ensam som individ. Indianer identifierar sig ofta med sina reservat och stamsamhällen, detta står i djup kontrast till folk i det dominerande amerikanska samhället där människor ofta identifierar sig med sina yrken (Weaver 2001: 245). Många indianer är väldigt skeptiska till vad som sker i det amerikanska samhället, de tycker att det läggs för lite tid på familjen och på vad som händer i "den riktiga världen", fokus ligger istället på serier och nöjen (Lassiter 1999: 70).

Indianernas identitet är stark inom vissa områden och där har den också stor spridning, om en identitet har stor spridning så är det ett tecken på att de som representerar gruppen har ett starkt stöd och ett starkt ledarstöd. Stöd kan vi se hos indianerna. Ledarna för stammen sitter i stamregeringen och deras högsta ledare är högt respekterade personer i stammen, både andligt och världsligt. De är också väldigt skickliga politiker vilket numera är ett måste eftersom indianstammarna har status som suveräna stater med allt vad det innebär (Miller 1994: 27). Det förekommer också förhandlingar inom stammarna, detta rör oftast vem som är berättigad medborgarskap och vem som inte är det, andra stora konflikter är ovanliga. Frågan om medborgarskap kan emellertid skapa viss oenighet inom stammen då detta många gånger har rasistiskt innehåll, exempelvis så ses inte indianer med svarta förfäder som lika mycket värda som de med vita förfäder (Sturm 1998: 231).

Liksom identitetens beständighet så handlar identitetens spridning i störst utsträckning om kollektiva identiteter. Identitetens spridning förändras över tid och rum, beroende på var och hur man bor så har man olika syn på sin identitet. Den allra största delen av USA:s befolkning märker inte så mycket av indianerna och deras samhällen, det är bara i vissa stater där det bor lite fler som man kan tala om en viss spridning. En stor del av indianerna har också valt att inte leva ett traditionellt liv på reservaten utan är integrerade i det amerikanska samhället. De senaste åren har indiankulturen haft ökad popularitet i USA, det är fler och fler som vill tydliggöra sitt indianska arv, det kan emellertid vara svårt på grund av lagarna om medborgarskap. Trots detta så har antalet indianer ökat de senaste åren (Eschbach 1993: 637). Det har varit en hel del rörelse bland indianerna, många flyttar från de traditionella staterna för att börja nya liv någon annanstans, 1930 så bodde 77 % av alla indianer i de 9 mest indiantäta staterna men 1990 var denna siffra endast 49 %. Vad detta beror på vet man inte, inte heller vad det betyder för deras identitet. I och med att de flyttar från sina traditionella hemland så finns det en viss risk att den ursprungliga identiteten försvinner, detta eftersom de till stor del identifierar sig med sin stam och sitt land (Eschbach 1993: 636).

Indianernas identitet är inte påtvingad utan förhandlad, detta betyder i ganska stor utsträckning att den inte förändras så lätt eftersom den är självvald. En påtvingad identitet har ofta ganska stor spridning men är ändå ganska tunn eftersom man lättare förändrar sin identitet när, och om, man får tillfälle. En sådan utveckling kan man ofta se i gamla kommuniststater som blir demokratier. Den gamla påtvingade identiteten försvinner ganska snabbt och ersätts med en ny,

framförhandlad sådan. Många indianer verkar säkra i sin identitet och även om den har liten spridning i det amerikanska samhället så är det spriden i indianernas egna samhällen.

4. Att binda identiteten

Det här kapitlet handlar om att sätta människor i kategorier efter deras identitet, det sker ibland frivilligt och ibland inte. Genom att göra det separerar man insiders, som är en del av identiteten, från outsiders, som står utanför. Det är viktigt för vissa att få tillhöra en grupp, att vara en insider, för att känna att de hör hemma någonstans. Enligt Reed så måste alla förhandla om sin identitet, oavsett vilken grupp man tillhör (2001: 327). Om man har en bunden identitet och är säker i den så måste man ändå förhandla för att den ska kunna fortsätta att existera och utvecklas. Om man däremot har olika identiteter som man vill binda så måste man förhandla för att dessa ska kunna existera tillsammans så att den ena inte tar över, detta under förutsättning att individen inte avsiktligt vill att den ena identiteten ska vara mer framträdande, bunden, och den andra obunden.

4.1. Fullblodsindianer

För att få räknas som fullblodsindian krävs blodsband till en och samma indianstam, det får inte vara uppblandat med andra. Fullblodsindianer är de som är mest respekterade i indianstammarna och det är ofta de som är stammarnas ledare (Garrouette 2001: 224). Deras identitet har varit bunden under lång tid, även om den har fått genomgå många olika prövningar och hot så har den ändå överlevt. I en situation av kolonisering finns det en risk att det den bundna identiteten hos koloniserade påverkar den bundna identiteten hos de koloniserade, då uppkommer ett hot om att identiteten hos de koloniserade kan förändras och bli obunden (Reed 2001: 329). Detta hot uppkommer lättast om koloniserade har en stark dominerande identitet, vilket de som kom till USA hade. De hade även en annan religion som de ville sprida till indianerna (Debo 1995: 19ff).

Indianerna ställs ständigt inför svåra val, att bevara sina traditioner eller ta större del i det dominerande amerikanska samhället. När de bor och lever i sina reservat så är deras kultur dominerande i allt som de gör vilket är en trygghet, kommer de däremot ut i andra samhällen så är deras kultur liten och de är i minoritet. Således kan man säga att de är insiders när de lever och verkar i reservaten och outsiders i andra sammanhang, denna dubbla identitet kan vara problematisk (Reed 2001: 328f). Man känner sin egen identitet när man är med folk av andra identiteter, när man helt plötsligt känner att alla andra är annorlunda kommer man i kontakt med sin egen identitet på ett helt annat sätt (Pettersson 2003: 37), samtidigt har alla stammedlemmar en bestående känsla av vad som är deras egen unika identitet som indian, vilket gör dem något säkrare i sin identitet (Weaver 2001: 245). Alla indianstammar har sin egen identitet men det är lätt att dra alla över en kant och sätta alla indianer i samma kategori, de blir då ofrivilligt placerade i fack och deras identitet binds ofrivilligt till denna. Det som de flesta stammar ändå har gemensamt är att identiteten är framförhandlad och uttryckt i

lagar och konventioner, det är ett annat sätt på vilket man kan binda sin identitet (Reed 2001: 329).

Indelningen av folk i olika kategorier är vanlig och har alltid förekommit. Den allra vanligaste indelningen är den mellan indian och icke-indian. Indelningen ställer en del krav på befolkningen och den är viktig för fullblodsindianerna, det kan emellertid vara mer problematiskt för halvblodsindianer som känner att de tillhör flera grupper men ändå känner sig tvungna att välja vilken som ska dominera deras identitet och personlighet (Sturm 1998: 230). Det finns markerat mycket tydligt vem som är outsider och vem som är insider när det gäller indianernas identitet. Det har länge pågått förhandlingar om den komplexa identitet som finns bland dem och för att få vara en insider måste man visa sig värdig detta genom blodsband eller liknande (Reed 2001: 329). Det finns både de som lever som indianer men som inte är det genom blodsband och tvärtom.

4.2. Halvblodsindianer

Att vara halvblodsindian i USA har länge varit problematiskt, det är en mycket utstött grupp. Personer med två olika kulturella identiteter väljer omedvetet att se på sig själv som icke- fullvärdiga medlemmar av någon grupp istället för att se sig som tillhörande två olika. I folkräkningar var man tidigare alltid tvungen att välja en ruta att kryssa i och därmed binda sin identitet vid detta val (Reed 2001: 333, Sturm 1998: 230). Många uppfattar det som att identiteter tävlar med varandra och att det inte går att ena två olika identiteter (Starkey *et al.* 1999: 66). Detta gör att det blir ännu svårare för halvblodsindianer att ha två olika identiteter. I USA är det också så att det anses finare att bara tillhöra en ras, identiteten skall vara bunden vid just denna. När man lever med två olika identiteter försöker man ofta göra den ena mer framträdande och gömma den andra, det som händer då är att man binder den ena identiteten och den andra blir obunden (Reed 2001: 332f).

Alla de människor som har indianskt påbrå men som valt att leva i det dominerande amerikanska samhället utsätts för ganska mycket prövningar. De blir ofta orättvist behandlade på grund av sitt annorlunda ursprung och för att de ser annorlunda ut, detta får dem att känna sig ännu mer som indianer. Att döma folk efter utseende och därigenom placera dem i kategorier är mycket vanligt. Dessa människor blir lätt utanför både bland indianerna och i det amerikanska samhället (Horse 2005: 61f). Att dessa människor fortfarande ses som indianer är en form av ofrivillig bunden identitet, de sätts i en kategori mot sin vilja (Reed 2001: 330). Självklart finns de också de som vill binda sin identitet som indian även om de inte lever i reservat och det ställer till andra problem i och med de lagar och konventioner som binder identitet.

En persons namn är viktigt för identiteten, det talar om vilket ursprung, och vilken tillhörighet, man har (*ibid.* 2001: 336). Det är många indianer som har ett indiannamn och ett annat namn som är mer anpassat till det amerikanska språket. Många indianer går i skolan men andra barn och pratar där engelska, detta gör i många fall att barnen glömmer bort, eller förnekar, sin identitet som indianer

(Lassiter 1999: 59). För att detta inte ska ske så är det många äldre som ser till att språket bevaras och att deras identitet får bundenhet.

Det finns orättvisor även mellan olika halvblodsindianer, beroende på vad ditt indianblod är uppblandat med:

“When Cherokee citizens conflate blood, color, race, and culture to demarcate their sociopolitical community, they often exclude multiracial individuals of Cherokee and African ancestry, who are treated in both discourse and practice in qualitatively different ways from multiracial individuals with Cherokee and White ancestry” (Sturm 1998: 230).

Många indianer med afroamerikanskt ursprung känner sig först och främst som indianer och vill därmed binda denna identitet, samtidigt vill de låta den afrikanska vara obunden i bakgrunden. Detta är emellertid ganska svårt och de blir ofta ofrivilligt bundna vid den afrikanska identiteten, och satt i en sådan kategori. Detta även om bara 1/16 av blodet är afroamerikanskt (Sturm 1998: 230f). När man är ofrivilligt placerad i en kategori men vill tillhöra en annan kan det vara svårt att ta sig ur denna, särskilt om man har ett utseende som binder identiteten vid en kategori och en kulturell bakgrund som inte stämmer med denna (Reed 2001: 330). I situationer som denna torde det ändå vara möjligt att förhandla och binda sin identitet vid den kategori som man vill tillhöra, detta skulle i så fall betyda att det alltid är möjligt att förändra den bundna identiteten. Desto öppnare en kultur är för olika identiteter desto lättare är det att förhandla med den.

5. Avslutning

5.1. Slutsatser och diskussion

I den här uppsatsen har jag försökt att fokusera på kollektiva identiteter i stället för att titta på enskilda individer. Jag tror att den kollektiva identiteten ger en mer rättvisande bild av hur identiteten och samhället påverkar varandra eftersom den kollektiva identiteten är uppbyggd av många individuella (Pruitt 2001: 270). I analysen av bundna och obundna identiteter kan det ge en något felaktig bild eftersom valet att binda en identitet i allra högsta grad är individuellt, jag har ändå försökt att hålla mig till de karaktäristika som är gemensamt för stora delar av gruppen.

Alla identiteter är förhandlingsbara, vissa mer än andra. Hur pass förhandlingsbara de är beror delvis på vilka omständigheter som råder runtomkring i samhället, omständigheter som kan försvåra eller förenkla förhandlingsprocessen. Huruvida det är lätt eller svårt att förhandla om identiteten beror också på hur den passar in i Druckmans tre definitioner på förhandlingsbar identitet. En påtvingad identitet är mindre förhandlingsbar än en framförhandlad, en beständig mindre förhandlingsbar än en obeständig och en brett spriden är mindre förhandlingsbar än en som inte är spriden.

Indianernas samhällen kan ses som små demokratiska länder med suveränitet och självstyre. Det vanligast i demokratiska länder är att identiteten är framförhandlad för att passa mindre grupper (Druckman 2001: 287). Indianerna har emellertid ett annorlunda system när det gäller detta eftersom det finns lagar och konventioner som delvis kontrollerar identiteten. Man kan dock inte heller säga att det är en påtvingad identitet eftersom man är fri att byta närhelst man vill, det är däremot inte lika lätt att få bli en del av identiteten. Jag måste ändå konstatera att identiteten är mer framförhandlad än påtvingad.

Identiteten har stor påverkan på förhandlingsprocesserna, främst genom att förhandlingarna ofta innefattar värde- samt intressefrågor. När denna typ av frågor diskuteras så måste förhandlingsrepresentanterna ta hänsyn till varandra på ett hela annat sätt än om dessa frågor inte tas upp. Det beror på att man lättare kan förolämpa varandra i frågor som involverar stolthet. Precis som identiteten påverkar förhandlingarna så har också förhandlingarna en stor påverkan på identiteten. Många av de förhandlingar som förekommit mellan indianer och den amerikanska regeringen har varit orättvisa, ibland har det bara varit förhandlingar för syns skull men det spelar ingen roll vad indianerna säger egentligen för regeringen har redan bestämt sig (Debo 1995: 173). Detta gör att indianerna blir arga och då blir de mer inneslutna. Situationer som denna kan öka gruppkänslan, när en grupp människor känner sig orättvist behandlade så ökar sammanhållningen inom denna grupp (Pruitt 2001: 271).

Indianernas identitet är relativt beständig även om den har förändrats genom åren. Det är en naturlig utveckling som alla kulturer och identiteter genomgår, ingen kultur och inget språk står stilla från förändring (Horse 2005: 65). Att

identiteten har överlevt under lång tid är ett tecken på att den är beständig, en obeständig identitet förändras och anpassar sig efter samhället runtomkring vilket gör att den efter ett tag kan ha förändrats till egenkännlighet (Druckman 2001: 234). Detta är i sin tur ett tecken på att indianernas identitet är mindre förhandlingsbar, på denna punkt, än en identitet som är lättare att förändra. Deras identitet är mångfacetterad så det är inte så lätt att dra slutsatser om dess beständighet (Horse 2005: 61). Vissa delar av en identitet kan vara beständig medan andra inte är det. Inom vissa områden har indianerna kvar mycket av sina traditioner samtidigt som vi på andra områden kan se en anpassning till det dominerande amerikanska samhället i form av bilar och elektricitet. Indianerna går i samma skola som andra barn och lär sig engelska redan när de är små, det är nästan en förutsättning för att klara sig i USA idag även om man väljer att leva ett traditionellt liv, det påverkar också identiteten (Vine 1991: 10). Ändå är språket kanske den mest framträdande faktorn när det gäller beständigheten och indianstammarna har fortfarande sina egna språk (Lassiter 1999: 70). Det finns en hel del av de gamla traditionerna som fortfarande lever kvar. Det finns en stark sammanhållning inom stammarna och de kämpar konstant för att bevara sin identitet från stor förändring.

Spridningen av indianernas identitet runt om i USA är emellertid inte så stor vilket gör den lättare att förhandla om. Indianerna tvingades en gång i tiden att flytta till västra USA och där lever de i ganska stor utsträckning kvar än idag (Debo 1995: 349), detta begränsade spridningen oerhört. De indianer som bor i reservaten är mer traditionella i sin identitet än de som flyttat (Lieber 2004: 313f). De som lämnar reservaten tar delvis med sig sin identitet ut i det amerikanska samhället men trots detta så är det bara i begränsad utsträckning som det märks. De flesta går, efter ett tag, ifrån sina traditionella värderingar när de flyttar för att passa in i det nya samhället och det är bland annat på grund av detta som spridningen är väldigt begränsad.

Enligt Reed så måste alla förhandla om sin identitet. En identitet kan vara både bunden och obunden beroende på vad personen i fråga vill att den ska vara (2001: 327), det kan också bero på andra omständigheter runtomkring som exempelvis diskriminering eller en dominerande kultur. Fullblodsindianer har en bunden indiansk identitet i mycket större utsträckning än vad halvblodsindianer har vilket kan tyckas ganska självklart. Det är också vanligt att man sätter folk i olika kategorier efter utseende (Horse 2005: 61f), man binder således deras identitet ofrivilligt. Att fullblodsindianernas identitet till stor del är bunden har också att göra med att den finns uttryckt i lagar och konventioner (Reed 2001: 329). Detta gör att den skiljer sig mycket från andra identiteter och således kan man få fram andra svar om man undersöker en annan grupp människor.

En framförhandlad identitet tenderar att ha en mindre spridning men den är oftast mer beständig enligt Druckman, (2001: 288), och det stämmer ju väldigt bra på indianerna, i alla fall enligt mina resultat. Man kan se hur de här faktorerna hör ihop genom att tänka att en framförhandlad identitet är mer individuell och därför mindre spriden, anledningen till att den är beständig är att den är självvald och således känner sig gruppen mer bekväm i sin identitet och vill inte förändra den i samma utsträckning som om den hade tvingats på dem av någon utomstående.

Om en identitet är beständig verkar det samtidigt troligt att den är bunden eftersom den inte förändras så lätt. En beständig identitet skulle i och för sig kunna vara obunden om den ligger i bakgrunden hos en individ, om man däremot fokuserar på kollektiv identitet så borde den, i stor utsträckning, vara bunden. Detta skulle i så fall också göra denna kollektiva, beständiga och bundna identitet mindre förhandlingsbar än om den var lätt att förändra. Om identiteten är bunden eller obunden beror på omständigheter. Om den är mer eller mindre förhandlingsbar beror delvis på om den är bunden eller obunden och i förlängningen således också på omständigheterna runt omkring. Någon koppling mellan identitetens spridning och dess bundenhet finner jag inte, inte heller mellan huruvida den är framförhandlad och bunden.

5.2. Sammanfattning

Indianernas identitet är mycket gammal men den uppmärksammades inte förrän européerna kom till Amerika på 1400 talet. Den första tanken hos kolonistörerna var att försöka få indianerna att anpassa sig till deras vanor men när man märkte att detta inte var möjligt tvingades alla indianer att flytta till västra USA och avskärma sig från den övriga befolkningen. Detta avspeglar sig mycket i deras identitet eftersom många var tvungna att lämna de land som de så länge identifierat sig med.

Socialkonstruktivismen menar att identiteter inte är medfödda, de är konstruerade och förändras i olika kontexter. Det är den utgångspunkt som jag har haft. Jag har i denna uppsats försökt få grepp om under vilka omständigheter, och vilka faktorer som gör att, identiteten är förhandlingsbar. Jag har gjort detta genom att använda mig av, i huvudsak, två teorier om förhandlingsbar identitet.

Druckman menar att förhandlingsbarheten främst beror på tre faktorer, förhandlingsprocessen, identitetens beständighet och identitetens spridning. Det visade sig att indianernas identitet är mycket influerad av förhandlingsprocessen liksom denna process är influerad av identiteten. Detta eftersom mycket av det som diskuteras innefattar värde och intressefrågor där stolthet är inblandat. Indianernas identitet är framförhandlad genom historiens gång men också reglerad i lagar och konventioner, detta gör den väldigt speciell. Att identiteten är framförhandlad visar på att olika individer kan se olika på sin identitet och den kan uttryckas på olika sätt, detta gör att den är mer förhandlingsbar. Identiteten är beständig på så sätt att det är mycket av de gamla traditionerna som fortfarande lever kvar, detta är ett tecken på att den inte är så lätt att förändra och således inte så förhandlingsbar. Dessa två dimensioner går alltså emot varandra men det är mycket vanligt, de flesta framförhandlade identiteter är mer beständiga eftersom de är självvalda. Den tredje faktorn rör identitetens spridning, indianerna bor på en väldigt begränsad yta i USA och det påverkar spridningen negativt. De som flyttar ifrån dessa områden tenderar att tappa en stor del av sin identitet som indian. Att identiteten inte har så stor spridning beror också på att den är framförhandlad och endast mindre grupper identifierar sig med den.

Reed menar att identitetens förhandlingsbarhet har att göra med olika omständigheter i vilka man väljer att ha en bunden eller obunden identitet. Vad man väljer att göra med identiteten beror på i vilken miljö man lever och vilken bakgrund man har, fullblodsindianer har i större utsträckning en indiansk identitet som är bunden än en halvblodsindian. Detta beror på att fullblodsindianer i större utsträckning bor i reservat där identiteten är mer uttalad och där de har en gemensam identitet.

Svaren säger oss att indianernas identitet förändras och utvecklas hela tiden men kärnan finns ändå kvar. Jag har konstaterat att Druckmans tre dimensioner, på olika sätt, har betydelse för indianernas identitets förhandlingsbarhet vilket var mitt syfte. Reeds teorier om bunden och obunden identitet kompletterar Druckmans dimensioner och därmed också min analys.

5.3. Förslag till fortsatt forskning

Är det så att det finns identiteter som inte är förhandlingsbara, eller är alla det fast kanske mer eller mindre? Omständigheter kanske bara försvårar eller förenklar processen? Enligt Reed så verkar det som om all identitet är förhandlingsbar och det skulle vara intressant att vidare undersöka detta. Man skulle kunna tänka sig komparativa studier med ett flertal grupper och se om de passar in i definitionerna samt att se om det är olika omständigheter som spelar roll beroende på vilken grupp man talar om.

De amerikanska indianerna är en väldigt intressant grupp att studera och jag tror därför att det skulle vara intressant att vidare undersöka deras identitet och hur den har utvecklats genom åren. Den kanske var så att de såg sig själva på ett helt annat sätt för 50 år sedan och att identitetens förhandlingsbarhet varierar beroende på, bland annat, tid. Jag har heller inte tittat på primärmaterial, det skulle vara intressant att ha med en aspekt om vad indianerna anser sig själva stå i de olika dimensionerna. Det som är skrivet i denna uppsats är tolkningar av andras material och täcker därför inte alla aspekter.

5.4. Referenser

Böcker

- Cohen, Raymond, 2002. *Negotiating across culture*. Revised ed. Washington DC: US Institute of Peace Press.
- Debo, Angie, 1995. *A History of the Indians of the United States*. London: Pimlico
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Lena Wängnerud, 2003. *Metodpraktikan, Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB.
- Kinnvall, Catarina, 2003. Identitetsstudier- en översikt i Peterson, Bo och Alexa Robertson (red), 2003. *Identitetsstudier i praktiken*. Malmö: Liber AB
- Lang, Winfried, 1993. A professionals view in Guy Oliver Faure and Jeffrey Z. Rubin eds, 1993. *Culture and negotiation*. London: Sage publications.
- Peterson, Bo, 2003. Intervjubarade studier av kollektiva identiteter i Peterson, Bo och Alexa Robertson (red), 2003. *Identitetsstudier i praktiken*. Malmö: Liber AB.
- Smith, Steve, 2001. Reflectivist and constructivist approaches, i Baylis, John, Steve Smith (red), 2001. *The globalisation of world politics: an introduction to international relations*. New York: Oxford University Press.
- Starkey, Brigid, Mark A Boyer, Jonathan Wilkenfield, 1999. *Negotiating a Complex World: an introduction to international negotiation*. Oxford: Rowman and Littlefield Inc. Publisher

Artiklar

- Bernard, Jessie, 1928. "Political leadership among north american indians": *American Journal of Sociology*, vol. 34 pp. 296-315.
- Bird, Michael, 1999. "What we want to be called": *American Indian Quarterly*, vol. 23 pp. 1-22.
- Druckman, Daniel, 2001. "Negotiation and Identity: Implications for Negotiation Theory": *International Negotiation*, vol. 6 pp. 281-291.
- Eschbach, Karl, 1993. "Changing identification among american indians and Alaska natives": *Demography*, vol. 30 pp.635-653.
- Garroutte, Eva Marie, 2001. "The Racial Formation of American Indians: Negotiating Legitimate Identities within Tribal and Federal Law": *American Indian Quarterly*, vol. 25 pp. 224-239.
- Horse, Perry, 2005. "Native American Identity": *New Directions for student Services*, vol. 2005 pp. 61-68.
- Lassiter, Luke, 1999."Who am I? I am the one who sits in the middle": *American Indian Quarterly*, vol. 23 pp. 59-71.
- Lieber, Carolyn, 2004. "American indian ethnic identity: tribal nonresponse in the 1990 census": *Social Science Quarterly*, vol 85 pp. 310-323.
- Lone- Knapp, Faye, 2000. "Rez talks: how reservation residents describe themselves": *American Indian Quarterly*, vol. 24 pp. 635-640.
- Mezram, Karim, 2001. "Negotiating National Identities in North Africa": *International Negotiation*, vol. 6 pp. 141- 173.
- Miller, Bruce, 1994. "Women and tribal politics: Is there a gender gap in Indian elections?": *American Indian Quarterly*, vol. 18 pp. 25-42.

- Pruitt, Dean, 2001. "Negotiation Theory and the Development of Identity": *International Negotiation*, vol. 6 pp. 269-279.
- Reed, Gay Garland, 2001. "Fastening and Unfastening Identities: negotiating identity in Hawaii": *Discourse*, vol 3 pp.327-339.
- Sturm, Circe, 1998. "Blood politics, racial classification and Cherokee national identity": *American Indian Quarterly*, vol. 22 pp. 230-259.
- Vine, Deloria Jr, 1991. "The reservation conditions": *National Forum*, vol. 27 pp. 10-13.
- Weaver, Hillary, 2001. "Indigenous Identity": *American Indian Quarterly*, vol. 25 pp. 240-256.